

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Aan de leden van de vaste commissie voor
Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Per e-mail verzonden aan: cie.vws@tweedekamer.nl

DATUM

29 augustus 2025

KENMERK

B20250829SV

BETREFT

Gehandicaptenbeleid

BIJLAGEN

-

CONTACT

Theo van Uum

TELEFOON

06-15035170

E-MAIL

thvanuum@vgn.nl

Geachte woordvoerders gehandicaptenbeleid,

Op 9 september vindt het commissiedebat gehandicaptenbeleid plaats. Dit debat was oorspronkelijk gepland op 12 juni, maar moest uitgesteld worden in verband met de aanstelling van een nieuwe staatssecretaris.

Arbeidsmarkt en complexe zorg

In de brief die wij u in aanloop naar het juni-debat stuurden, vroegen wij aandacht voor de implementatie van het VN-verdrag Handicap, knelpunten op de arbeidsmarkt, de zorg aan mensen met een complexe zorgvraag en de zorgtarieven in relatie tot de voorgenomen bezuinigingen. Onze inzet uit die brief is ook voor het debat van 9 september nog zeer relevant.

Recente ontwikkelingen VN-verdrag en tarieven

Op twee onderwerpen uit de vorige brief zijn er nieuwe ontwikkelingen, die een aanvulling op die brief nodig maken. De werkagenda voor de implementatie van het VN-verdrag Handicap is door de staatssecretaris aan de Tweede Kamer gestuurd en er zijn ontwikkelingen rond de tarieven en bezuinigingen. Daarom sturen we u ter aanvulling op de eerdere brief hieronder onze geactualiseerde standpunten specifiek over deze twee onderwerpen.

Werkagenda VN-verdrag Handicap

Onze ambitie is dat Nederland zich ontwikkelt tot een samenleving waarin het vanzelfsprekend is dat mensen met een beperking kunnen meedoen. Een samenleving waarin mensen met een beperking een betekenisvol leven kunnen leiden, hoe verschillend de invulling daarvan ook kan zijn. De eerste Werkagenda VN-verdrag (2025-2030), die het kabinet op 11 juli heeft gepubliceerd, beschouwen we als een waardevolle en hoopgevende stap richting zo'n samenleving.

Bezoekadres

Oudlaan 4
3515 GA Utrecht

Postadres

Postbus 413
3500 AK Utrecht

+31 (0)30 273 93 00
info@vgn.nl
vgn.nl

Tegelijkertijd hadden we gehoopt op een hoger ambitieniveau in deze eerste werkagenda: veel van de beschreven maatregelen starten met verkenningen, onderzoeken en juridische analyses en leiden pas op langere termijn tot concrete resultaten. Voor een aantal maatregelen blijkt bovendien nog geen of onvoldoende financiering beschikbaar te zijn. In de vorige brief schreven we ‘Het komt nu dus vooral aan op daadkracht en ‘boter bij de vis’ om de afspraken en ambities die samenhangen met het VN-verdrag Handicap waar te maken. Met concrete maatregelen, een duidelijk tijdpad, passende financiering en heldere kaders voor lagere overheden.’ De werkagenda is daar slechts gedeeltelijk in geslaagd. Ter illustratie delen we onze reactie op enkele concrete maatregelen:

Levensdomein Onderwijs en ontwikkeling

We vinden het zeer positief dat de werkagenda een groot aantal maatregelen bevat om inclusieve kinderopvang en onderwijs te bevorderen, waarbij ook gesproken wordt over – volgens de VGN noodzakelijke - vereenvoudiging van en verankering in wet- en regelgeving en het verkennen van een mogelijke zorgplicht in de kinderopvang: wij werken daar graag actief aan mee.

Levensdomein Werk en Inkomen

De maatregel: ‘SZW stimuleert beschut werk’ blijkt in de uitwerking niet te leiden tot meer beschutte banen bij reguliere bedrijven, wat daadwerkelijke inclusie zou zijn, maar vooral gericht te zijn op beschut werk in een sociaal ontwikkelbedrijf. Dat vinden we een gemiste kans. Bij een andere, op zich nuttige, maatregel: ‘VWS en SZW maken een overzicht van regelingen gericht op inkomensondersteuning voor mensen met een chronische ziekte en/of beperking’ blijft de vraag onbeantwoord over hoeveel jaar dit zal leiden tot concrete verbeteringen waar mensen met een beperking echt wat aan hebben.

Levensdomein Gezondheid en ondersteuning

De maatregel: ‘VWS, VNG en ZN onderzoeken de mogelijkheden voor onafhankelijke domeinoverstijgende cliëntondersteuning’ zal pas op z’n vroegst in 2027 tot concrete, merkbare resultaten leiden. De maatregel: ‘VWS versoepelt de overgang van medische kindzorg naar volwassenzorg (18-/18+)’ gaat helaas voorbij aan vergelijkbare vraagstukken bij de overgang van jeugd naar volwassenheid voor andere jongvolwassenen: zoals van Jeugdwet naar Wmo en het ondersteunen bij hun ‘BIG 5’ (support, wonen, school of werk, inkomen en welzijn).

Integraal beleid

Het is goed dat de werkagenda een overzicht biedt van de rol van de verschillende ministeries (en gemeentelijke en provinciale overheden) bij de maatregelen. Daarmee kan de werkagenda bijdragen aan de zo noodzakelijke realisering van integraal overheidsbeleid op verschillende terreinen - zoals de arbeidsmarkt, wonen, onderwijs, zorg, sport en vrije tijd - én rechtsgelijkheid voor alle burgers in Nederland, met of zonder beperking. In dit verband herhalen wij graag ons pleidooi voor een apart wetgevingsoverleg over gehandicaptenzorg/inclusie met niet alleen de staatssecretaris Langdurige en Maatschappelijke Zorg, maar ook bewindspersonen van andere betrokken ministeries erbij.

Geen 'postcodezorg'

Een belangrijke aanbeveling van het VN-comité was het vaststellen van nationale normen en richtlijnen om te zorgen voor eenduidige uitvoering van het verdrag in alle gemeenten. In de werkagenda is wel als maatregel opgenomen dat in kaart wordt gebracht welke 'verschillen tussen gemeenten door mensen met een beperking als oneerlijk worden ervaren', maar daarmee is er nog geen sprake van landelijke basisnormen. Op dit punt schiet de werkagenda wat ons betreft echt tekort: burgers mogen niet afhankelijk zijn van hun woonplaats als het gaat om hun rechten en mogelijkheden.

Financieel kader

De gehandicaptenzorg staat financieel onder druk. De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) deed onderzoek naar de kostprijzen en daaruit bleek dat de tarieven onder de kostprijs liggen. Dit leidt tot een bijstelling van de tarieven per 2026. Dat is een goede zaak. Bij de huisvestingskosten is nog zeer onzeker of de tarieven verhoogd zullen worden. Daarnaast zijn twee bezuinigingen op de gehandicaptenzorg voor in totaal 140 miljoen euro voor 2026 controversieel verklaard. Ook dat is goed nieuws, maar vanaf 2027 staan deze bezuinigingen nog steeds in de begroting. Aanbieders van gehandicaptenzorg hebben behoefte aan continuïteit en duidelijkheid voor een langere periode. De onderbouwing van deze bezuinigingen is daarnaast inmiddels achterhaald.

Huisvestingskosten

We hebben eerder uw aandacht gevraagd voor kostendekkende huisvestingstarieven (via de normatieve huisvestingscomponent). Met kostendekkende huisvestingstarieven kunnen zorgaanbieders de investeringen doen die nodig zijn om cliënten een passende woonomgeving te bieden. Goede tarieven zijn ook noodzakelijk voor de gewenste verduurzaming van zorgvastgoed.

De NZa heeft het afgelopen half jaar [onderzoek](#) laten doen naar huisvestings-tarieven voor de langdurige zorg en vastgesteld dat deze niet kostendekkend zijn, vooral door toegenomen duurzaamheidseisen: verhoging van de investeringsbedragen met 15% is noodzakelijk. De NZa heeft er echter voor gekozen om dit [nog niet per 1 juli](#) door te voeren. Dit om tegemoet te komen aan een [schriftelijk verzoek van VWS](#). Het ministerie geeft aan dat er geen dekking is in het macrokader voor deze verhoging en dat dit wordt ingebracht in de augustusbesluitvorming van het kabinet.

Wij zijn van mening dat het ondenkbaar is dat de uitkomsten van dit onderzoek van de NZa niet leiden tot verhoging van de tarieven. De NZa heeft eind juli per brief aan de minister laten weten dat de NZa vanuit haar verantwoordelijkheid voor passende tarieven voornemens is om de huisvestingstarieven in oktober alsnog te verhogen en dat een aanwijzing of een beleidsregel in het kader van de wet op de ZBO's vanuit VWS nodig is om dit te blokkeren. Zo'n aanwijzing zou zeer onwenselijk zijn: verder uitstel van huisvestingsinvesteringen leidt tot steeds grotere problemen.

Bezuinigingen

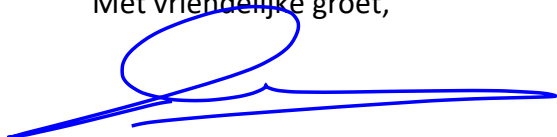
De aanwijzingen aan de NZa voor de gehandicaptenzorg omtrent de Wlz-korting 'behandeling' van 88 miljoen euro per jaar, en de Wlz-korting 'meerjarenafspraken' van 52 miljoen euro, zijn voor 2026 controversieel verklaard. Dat geeft de sector tijdelijk lucht. Vanaf 2027 staan deze bezuinigingen echter alsnog gewoon in de begroting. Dat betekent dat aanbieders van gehandicaptenzorg deze middelen niet structureel, maar alleen tijdelijk in kunnen zetten. Daar komt bij dat beide bezuinigingen inhoudelijk ronduit [achterhaald](#) zijn. De bezuiniging 'behandeling' vloeit voort uit een plan om specifieke zorg van de ene naar de andere wet over te hevelen. Die overheveling is uiteindelijk nooit doorgegaan, maar de beoogde besparing is wel als bezuiniging blijven staan. De bezuiniging 'meerjarenafspraken' veronderstelt dat de kosten omlaag kunnen door langer lopende contracten. Dergelijke contracten worden nu al gesloten en de nieuwe tarieven zijn gebaseerd op actuele kostprijsonderzoeken. Het is onrealistisch om te denken dat deze besparing daar bovenop nu nog steeds mogelijk is. Het is de hoogste tijd om de sector perspectief en duidelijkheid te bieden en deze bezuinigingen definitief te schrappen.

Nadere informatie

Uiteraard zijn we van harte bereid een nadere toelichting op deze brief te geven of andere vragen te beantwoorden. Daarvoor kunt u contact opnemen met Stijn Verbruggen, coördinator Public Affairs, via sverbruggen@vgn.nl of 06-15 86 20 82.

Wij wensen u een vruchtbaar debat met de staatssecretaris. Twee miljoen mensen met een beperking en bijna tweehonderdduizend medewerkers in de gehandicaptenzorg rekenen op u.

Met vriendelijke groet,

Theo van Uum
Directeur

Boris van der Ham
Voorzitter